

УФАС Вх. № 207/23.06.2015г.

СТАНОВИЩЕ

от проф. Димитър Атанасов Димитров, ДН

Относно: Представените за рецензия трудове на ВАЛЕНТИН СТЕФАНОВ ПАНАЙОТОВ – гл. асистент към катедра „Тежка атлетика, бокс, фехтовка и спорт за всички“ при НСА „Васил Левски“ – София, за разкриване на конкурс за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ на основание чл. 4 от Закона за развитие на академичния състав в Република България

Представените за рецензия трудове са систематизирани в четири раздела, както следва: първи раздел „Монография и учебник“; втори раздел: „Самостоятелни публикации“; трети раздел: „Публикации в чуждестранни издания“ и четвърти раздел: „Публикации в съавторства“. В четирите раздела са включени общо тридесет и пет публикации, съответно: в първи – два, във втори – дванайсет, в трети – шест и в четвърти – петнайсет.

В **МОНОГРАФИЧНИЯ ТРУД** „Тенденции в развитието на мъжкия професионален културизъм през периода 1980–2012 г.“ е представен систематизиран материал, засягащ физическото развитие на състезателите по време на изследвания период, морфологичните особености на скелетната мускулатура в силовите спортове и състава на телесната маса. Авторът разглежда връзката между системните натоварвания и подчертаната хипертрофия при тези спортове. Установява и по-ниска самотипна определеност при българските спортисти в сравнение с тези от световния елит. Разкрита е и връзката между постиженията в отделните дисциплини и максималните силови възможности на трениращите. Намира доста сходни

морфологични характеристики. Различията в тренировъчния процес се дължат на разликите в целта и задачите на тренировките, като средствата и методите остават почти неизменни.

Направен е задълбочен и интересен анализ на четири от най-разпространените турнири по културизъм в света. Много качествено са анализирани критериите за оценка и провеждане на състезанията по културизъм. Разкрити са шест основни критерия, по които съдиите оценяват културистите. В редица от тях проблясва голяма доза субективизъм, поради което автора счита, че оценките не са достатъчно обективни и системата се нуждае от корекции и преоценки.

Много задълбочено, с проследяване динамиката на антропометричните показатели на състезателите по културизъм за период от тридесет години, се разглеждат промените, настъпващи вследствие различните тенденции в методиката за тренировка и изискванията на съдиите. Проследени са характерните показатели: телесна маса, ръст, пондерален индекс, индекса за телесна маса (ИТМ) в изследвания период. Отчетена е положителна динамика в промените на тези показатели, но автора включва своя критична гледна точка, че по съществуващите критерии трудно може да се направи съпоставка между първия, например А. Шварценегер и някои от останалите културисти, участващи в регионални състезания.

С помощта на математически методи, хистограми и метода на Колмогоров – Смирнов са показани статистическите разпределения на проследените 28 показатели на състезатели, класирани на първите три места в редица турнири. С помощта на автокорелационния и корелационния метод, този на персентилите,

математическото моделиране и други методи, авторът стига до заключения, които могат да се оценят като перспективни и насочващи теорията и методиката в този вид спорт към едно по-конкретно, прецизно и достоверно оценяване на спортистите. Подчертава се факта, че съдийството не е достатъчно безпристрастно, което се дължи предимно на системата за оценка и наличието на субективния елемент в изграждането на критериите. Автора констатира известно толериране на съдийските решения по отношение на по-мускулестите атлети и по-малко влияние на общата и индивидуалната структурна конфигурация на културистите.

В УЧЕБНИКА ПО СПОРТНА БИОМЕХАНИКА, кандидатът за академичната длъжност „доцент“ г-н Панайотов, участва с разработка, третираща въпросите на биомеханичните показатели в движението „изхвърляне“ във вдигането на тежести. Извършен е обстоен биомеханичен анализ при старта на движението, тягата, изтеглянето, опорния подсед, ставането, фиксирането и свалянето на шангата. Критично са разгледани и становищата на редица наши и чужди автори. Проследена е траекторията на уреда при движението му. Разгледани са и динамическите показатели, като критично и насочващо са посочени слабите и силните страни при изпълнение на движението.

Разработката може да се приеме като добър теоретичен материал за подготовка на студентите от НСА, каквото е и предназначението му.

РАЗДЕЛА „САМОСТОЯТЕЛНИ ПУБЛИКАЦИИ“ съдържа дванайсет материала, публикувани в наши списания и участие в научни конференции.

В обема на тези статии са интерпретирани предимно изследвания, свързани с нивото, динамиката на промените и характерните особености на ръстово-тегловните и морфологичните характеристики на състезателите. Правят се изводи, че състезателите по силов трибой, вдигане на тежести и културизъм са със сходни ендомезоморфни соматични показатели като състезателите от силовия трибой имат най-силно изразена ендоморфия, а тези от културизма са с най-висока мезоморфия.

Авторът показва задълбочено познаване на проблемите на конкретния спорт, има собствено виждане по въпросите, свързани с динамиките на изследваните показатели и прави самостоятелни, оригинални изводи за състоянието на оценяването, което е един изключително труден елемент.

ТРЕТИЯ РАЗДЕЛ на публикациите обхваща тези, реализирани в чужди списания. Представени са шест материала, като единия е постер. Материалите не са преведени на български език, както се изисква от правилника. Самостоятелно (три публикации) и в съавторство (три) кандидатът разглежда някои въпроси вече публикувани в български литературни източници. В тях се третира съществуващите проблеми, свързани с телесното тегло и динамиката на бодимас индекса при професионално боди билдинг състезатели. Лонгитудинално са анализирани телесните константи за период от 32 години като е проследена графично тяхната динамика. Автора намира редица причини, които подтикваат специалистите към формиране на нов метод за анализ и оценка на състезателите в културизма.

ЧЕТВЪРТИ РАЗДЕЛ от представените трудове е свързан с публикации в съавторство. Приложени са 15 публикации. Осем

от тях са свързани със зависимостите между успеваемостта в конкретния вид оръжие – фехтовално, броя на участията в състезания, финансовите възможности на участващите държави, възрастта на участниците и средната възраст на медалистите. Прави се констатация, че възрастта на победителите е над средната за дадения вид оръжие, докато тази на класираните на следващите места е по-ниска. Това очертава перспективността на отделните държави за по-нататъшно развитие на този спорт и челни класирания в бъдещите състезания.

Авторът е разширил своя диапазон на изследванията и успешно участва в съвместни разработки, третиращи въпросите на ефективния преход от заседнал към активен начин на живот, отразен в стандартите на европейския съюз за физическа активност. Препоръчват се системи за активен двигателен живот, в които се включват шест седмични програми с преобладаващи аеробни тренировки с 2–5 тренировки седмично. Изисква се същите да нарастват плавно от 28 в първата седмица до 200 мин. в шестата. Авторите препоръчват да се контролира степента на натоварването по теста PWC_{170} , но същевременно отбелязват, че това администриране на физическата активност води до нежелани странични ефекти, достигащи и до прекратяване на заниманията.

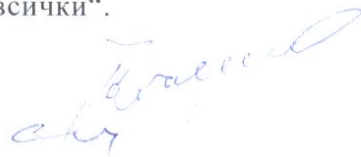
Общата констатация от анализа на публикациите на кандидата гл. ас. В. Панайотов е, че той борави с литературата много свободно и съумява да се включи в интерпретациите на другите автори със свои мисли, съждения и изводи. Притежава аналитичен и синтетичен маниер на разсъждения, което му позволява да открие както слабостите в досега публикуваните материали, така и да прибави към тях нови перспективни предложения. Това особено ясно личи при анализа за качеството и

методите за оценка в културизма, където разработките му могат да бъдат приложени в практиката при усъвършенстване на този процес.

Направените от кандидата общо седем приноса към теорията и методиката на спортната тренировка с допълнителните към тях още 17 такива е могло да се обединят в три основни свързани: а) с динамиката на промените в мастната тъкан; б) предложение за нова система за оценка на състезателите и в) обективизиране на причините за успешното класиране на състезателите в поводящите и основните състезания.

Определено считам, че общата продукция на кандидата гл. ас. В. Панайотов заслужават висока оценка, имайки предвид, че той е един млад автор с бъдеще и перспектива. Работи самостоятелно, умело използва литературата, борави с научните методи при експериментите и обработката на получените резултати.

Предлагам на научното жури с председател проф. Ст. Стойков, ДН, гл. ас. Валентин Стефанов Панайотов да бъде избран за доцент на обявената академична длъжност към катедра „тежка атлетика, бокс, фехтовка и спорт за всички“.

17.06.2015 г.

проф. Д. Димитров, ДН